

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(51) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ
ਤੱਕ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ
ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਮਿਕਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। 1975 ਦੇ ਨੰਬਰ 1213 ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(52) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ
ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ
ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਵੁਲ ਬੈਂਚ

ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਸੀ ਜੇ, ਪੀਐਸ ਪੱਟਰ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇਜੇ,

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, -

ਜਵਾਬਦੇਹ. -

1975 ਦਾ CW 4609.

1 ਦਸੰਬਰ 1975

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ (1956 ਦਾ XXX)— ਧਾਰਾ 2, 4, 6 ਅਤੇ 30— ਪੰਜਾਬ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ—ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਹਿੰਦੂ ਅਜਿਹੇ
ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ—ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ—ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ
—ਕੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ (V of 1953)- ਧਾਰਾ 30(b)-ਗਲਤ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ
59(b) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਸਨ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਰਿਵਾਜ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਟ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹੁਣ - ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਏ ਤੱਕ। ਹਿੰਦੂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ ਦੂਜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਾਂਗ, ਹੁਣ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿ-ਭਾਗਦਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਭਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 59(ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ 1 ਦੇ ਜੈਸੈਕਸ਼ਨ E59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ (ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀਮਾਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੰਦਮਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ :-

- (a) ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਰੱਦ ਹੈ।
- (b) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।
- (c) ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ 'ਸਹਿਜ ਪਰਿਵਾਰ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (d) ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14 ਅਤੇ 19 (1)।
- (e) ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ P-2 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

- (f) ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।
- (g) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਜਿਸਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (h) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅੱਗੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੈਜ਼ ਪੌਡੈਂਟਸ 'ਤੇ ਗਤੀ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੋਪੀ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ, ਵਕੀਲ ਬੀ.ਕੇ. ਝਿੰਗਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦਾਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੱਟਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2, ਰਿਟ ਪੌਡੈਂਟ-ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਟ੍ਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 27 ਮਾਰਚ 1971 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

(2) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਸੀ, ਦੀ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

27, ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੁਆਰਾ 1953 ਦੇ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਨੰ. 5 ਦੀ ਧਾਰਾ 55, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 13 ਮਾਰਚ, 1972 ਨੂੰ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਰਮਪੁਰਾ ਤਰਫ ਸੈਦਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਰੈਸੂਲਰਾ ਅਤੇ ਅਗਵਾਰ ਗੁਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਉਕਤ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ:-

(1) ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੰ: 606657	ਰੁ. 4,90
(2) ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਕਦ	ਰੁ. 1,000
(3) ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ-(ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪੱਕਣ ਵੇਲੇ ਮਰ ਗਈਆਂ) ..	ਰੁ. 5,000

(4) ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ	ਰੁ. 1,000
(5) ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ/ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਦ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ	ਰੁ. 2,500 (ਮਕਤ)

(3) ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 4,95,539, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। 1,65,180 ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ 1 ਮਈ, 1973 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਕਾਪੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਹੈ।

(4) ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ 3 ਅਕਤੂਬਰ 1974 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (1), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁਆਰਾ

(1) (1975) 98 ITR 331 (Pb.)

ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਰਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2, ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਡੀ.ਸੇਠ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 'ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ' ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਸੀ ਕਿ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ, ਮਿਟਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) 1 ਮਈ, 1973 ਦੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦੀ ਕਾਪੀ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 2 ਅਕਤੂਬਰ 8, 1974 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਡੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ-।

“ਮਰਹੂਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ: -

- (a) ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ।
- (b) ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- (c) ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

(7) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ, ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ।

(8) ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(15):

‘ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ’ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਜ, ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ, ਇਸਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। *

ਆਈ

ਵਿਆਖਿਆ 1.—ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ

ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬੋਝ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਭਾਅ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ 'ਸੰਪੱਤੀ' ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 2.—ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਬੁਝਾਉਣ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸੁਭਾਅ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਲਈ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ 'ਸੰਪੱਤੀ' ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

* * *

ਧਾਰਾ 5(1)-

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ, ਸੈਟਲ ਜਾਂ ਨਾ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੂਲ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ "ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

* * *

Section 6—

ਸੰਪੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪਾਸ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

* * *

Section 7—

(1) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਸ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ, ਮਾਰੁਮਾਖੱਟਯਮ ਜਾਂ ਅਲੀਅਸੰਤਾਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ।

(2) ਜੇਕਰ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਸਨੇਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੇਵਲ ਸਹਿਪਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ-

(a) ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਅਠਾਰਵਾਂ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ

(b) ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣਾ ਅਠਾਰਵਾਂ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਰਦ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਰਦ ਆਰੋਹੀ ਡਾਂਟ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਜਿੱਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਸਹਿ-ਸਹਿਯੋਗੀ (ਸਹਿ-ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸੀ, ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਹਿ-ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ।"

(3) _ _ _ _ _

(4) - - - - -

* * *

ਧਾਰਾ 39-

(1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਵਿਆਜ ਦੇ ਸੇਸਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜੋ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ

(2) _____ _ _ _ _

(3) ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ, ਮਰਮਾਕੱਟਯਮ ਜਾਂ ਅਲੀਅਸੰਤਾਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੌਤ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਲਈ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੈ।

* * *

ਧਾਰਾ 59-

ਜੇਕਰ ਕੰਟਰੋਲਰ-

- " (a) ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 53 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਖਾਤਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਹੈ - ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ
- (ਬੀ) ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 73-ਏ, ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਤਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

(1)) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 13 ਮਾਰਚ, 1972 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਤਾ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ

ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਾਪਸੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਕਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਵਿਚਲੇ ਪਾਠ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ. 2, ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘੱਟ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘੱਟ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

(10) *ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ "ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਰੇਵੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ, ਇੱਕ ਜਾਟ ਸੀ। ਉਹ 18 ਜੂਨ 1960 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਿੰਨ ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰੀਬ 200 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਰੇਵੂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਟਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਰਗ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਤਰ ਵਿਰਕ, ਬਸਰਾ ਅਤੇ ਢੀਡਸੇ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਲੰਬੜਦਾਰ ਹਨ, ਦੋ ਜਾਟ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਰਮੀ (ਹਰੀਜਨ)। ਪੁੱਤਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਲਗਭਗ ਤੀਸਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਰਕ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ 7 ਮਾਰਚ 1963 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ (ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ) ਦੇ ਜਮਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 1923 ਤੋਂ 1942 ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕਲਰਕ ਸੀ, ਭਾਵ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ। 33 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲਗਭਗ 52 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ। ਇਹ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ 1941 ਤੋਂ 1949 ਤੱਕ, ਭਾਵ 27 ਤੋਂ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਇਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਬਿਜਲੀ ਸ਼ਾਖਾ, ਜਲੰਧਰ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ (ਹੁਣ ਹਰਿਆਣਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ-ਛੇ ਸਾਲ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਰੇਰੂ ਦਾ 1933 ਤੋਂ 11944 ਤੱਕ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਵਾਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਜਾਟਾਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ। ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਕ ਸਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਿੰਦੂ, ਭਾਵ, ਸਿੱਖ ਜਾਟ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 64(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ: -

"ਕੀ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ, ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ?"

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:

i

"ਕਿ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਾਟਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ, ਕੀ "(a) ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, (ਅ) ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, (c) ਉਹ ' ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (d) ਉਸਦੇ

ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਟੇਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।"

(11) ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ItheisDivisionnc ਬੈਂਚ, c ਜਿਸ ਨੇ: ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਪੀ.ਸੀ ਪੀਡੀ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪੀਡੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੇ. ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਤੈਅ ਕੀਤਾ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਹਿੱਸੇ, ਪੰਡਿਤ ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

"ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ, ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ, ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ। ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਜਾਣਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕੀ (a) ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, (b) ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, (c) ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (d) ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੀ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥ, ਜੋ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਘੱਟ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 5 (ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 49 'ਤੇ ਛਪਿਆ), ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

(12) ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

“64(1) ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨੌਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ - ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫੀਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕੇਸ ਦੱਸੇ।

(2)-----

(3)-----

1(4)-----

- (5) ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (6) ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।"

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੇਠਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, “ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਭਾਵ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ” ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਸ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 17 ਜੂਨ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956, ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਸੀ। *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੋਸ਼ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

(14) ਹੁਣ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਜਾਟਾਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ/ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹਾਂ।

17 ਜੂਨ, 1956 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਉਸਦੇ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 1 ਮਈ, 1973, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1 ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟਿਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਆਰਡਰ ਅਨੁਬੰਧ P. 1 ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।—

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਵਿਆਹ, ਤਲਾਕ, ਦਾਜ, ਗੋਦ ਲੈਣ, ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ, ਘਟੀਆ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧ, ਵਸੀਅਤ, ਵਿਰਾਸਤ, ਤੋਹਫੇ, ਵੰਡ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ—

- (a) ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਵਾਜ, ਜੋ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;
- (b) ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਸਟਮ Ss ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਸਾਲਿਗ ਆਰ ਐ. ਬਨਾਮ ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2) ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

(2) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1371

ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1872 ਦਾ ਨੰਬਰ IV। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ; ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਵਾਜ, ਜੋ ਨਿਆਂ, ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, "ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਮ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਸਟਮ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਛੋਟਾ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਸਟਮ ਕਰੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਆਂਟਮ ਵੱਡਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਐਸ. ਟੀ. ਜੀਓ (3), ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ 'ਰਿਵਾਜ' ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਭਾਵੀ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਵ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਫਾਤਿਮਾ ਬੀਬੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ. ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (4) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਜਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਫੀ-ਉਦ-ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 1041

(4) ਏਆਈਆਰ 1921 ਲਾਹੌਰ 180

(5) ਏਆਈਆਰ 1949 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ 70.

(15) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਾਅਜ਼ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਭਾਵ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਜਾਟਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਬਾਲਦੂ ਸਹਾਇ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗੋਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਪਾਲਣ ਅਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ. ਦਇਆ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੋਹੇਲ ਸਿੰਘ (7) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ, ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਕਾਨੂੰਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਸਟਮ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ੀਕਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(16) 17 ਜੂਨ, 1956 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਥੇ - 233 ਪੰਨਾ 'ਤੇ ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਡਾਇਜੈਸਟ ਆਫ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ, ਐਡੀਸ਼ਨ 1953 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੋਪਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਨ। : ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਦੂਜਾ, ਜਦੋਂ "ਔਲਾਦ ਦੀ ਮਰਦ ਲਾਈਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੀਜਾ, ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਸ਼ਜ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪੂਰਵਜ, ਜੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ; ਚੌਥਾ,

(6) 1931 ILR 13 ਲਾਰੌਰ 126.

(7) 110 ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ 1906 ਪੰਨਾ 390 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਧੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅੰਤੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼-ਧਾਰਕ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਜੀਵਨ-ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ, ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਵਾਰਸ ਡਿਗਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਕਸਟਮ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਰਦ ਸੰਪੱਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ-ਉਕਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ।

(17) ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਦ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਦਯਾਭਾਗਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਦਯਾਭਾਗਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿਟਕ ਸ਼ਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਵੰਡ ਦੇ ਦੋ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ. ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਯਾਭਾਗਾ ਸਕੂਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ - ਦਯਾਭਾਗਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਰਧ-ਅਨੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨੂੰ।

(18) ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਡੀਸ਼ਨ 1966 ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 96 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ

ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 97 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਾਤੀ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁੜ ਅੰਦੋਲਨ ਐਕਟ, 1850 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 98 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ, ਜੋ ਇਹ ਜਮਾਂਦਰੂ ਅਤੇ ਲਾਇਲਾਜ ਹੈ, ਪਾਗਲਪਨ, ਜੋ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਮੂਰਖਤਾ, ਕੋੜ੍ਹ, ਜੋ ਇਹ ਲਾਇਲਾਜ ਸੀ, ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਲਾਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਹਿੰਦੂ ਵਿਰਾਸਤ (ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ) ਐਕਟ, 1929 ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਿਮਾਰੀ, ਵਿਕਾਰ, ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਐਕਟ 20 ਸਤੰਬਰ, 1928 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।

(19) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ 110 ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਜ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸਰੀਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਟੱਟ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ। ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਪਤਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, — ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਡੀਸ਼ਨ 1966 ਦੇ ਪਾਰਸ ਨੰ. 212, 213 ਅਤੇ 217 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(20) ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ> ਸੰਪੱਤੀ; i asngiven^ain ਪੈਰਾ 2 ਨੰ. 220 ਮੁੱਲਾ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਡੀਸ਼ਨ 1966, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ (1) ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, (2) ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ, (3) ਸਾਂਝੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਤੇ (4) ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ। ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 223 ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਰਾਸਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ।

ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(21) ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੋਲ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਅਲੱਗ-ਬਲੱਗ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਬੇਗਾਨਗੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਬੇਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਡੀਸ਼ਨ 1966 ਦੇ ਪਾਰਸ ਨੰ. 236 ਅਤੇ 242 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(22) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956, ਜੋ ਕਿ 17 ਜੂਨ, 1956 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਹੁਣ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਜ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੋਡਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਨੇ ਇੰਟਸਟੇਟ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਾਠ, ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਸਟੈਟ ਟਿਊਟਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਐਕਟ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਦਯਾਭਾਗਾ ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰਕੁੱਟਯਮ, ਅਲੀਯਾਸੰਤਾਨਾ ਅਤੇ ਨੰਬੂਦਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ.

ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।—

“2(1) ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—

- (a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਵਿਰਸ਼ੈਵ, ਲਿੰਗਾਇਤ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਮੋ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਜਾਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਸਮੇਤ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ,
- (b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਬੋਧੀ, ਜੈਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਅਤੇ
- (c) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਈਸਾਈ, ਪਾਰਸੀ ਜਾਂ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ

ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ .—ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀ.ਪੀ.

- (a) ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ, ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਜਾਇਜ਼, ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਹਨ;

(b) ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ, ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂ ਨਜਾਇਜ਼, ਜਿਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਉਸ ਕਬੀਲੇ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ;

(c) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹਿੰਦੂ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਜਾਂ ਮੁੜ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੈ।

* * * * *
\$ * * * * *»

ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

(d) (1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ, -

(a) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(b) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।

(2) ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਖੇਤੀ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਛੱਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਬਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

(23) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤੋਂ 13, ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਆਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮਿਟਕਸ਼ਾਰਾ ਅਤੇ ਦਯਾਭਾਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਇੱਕ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਆਕਤੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਦਯਾਭਾਗਾ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਿੰਨ ਕਲਾਸਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਰਗਾਂ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਨ (1) ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ, (2) ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ II ਵਿੱਚ ਵਾਰਸ, (3) ਅਗਨੀ ਅਤੇ (4) ਕਾਗਨੇਟਸ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਅਤੇ 16 ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਸਟੇਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(24) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਨੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿ-ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰੁਚੀ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਜੀਵਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ I ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਔਰਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਜਾਂ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਵਿਆਜ ਵਸੀਅਤਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਸੰਬੰਧੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ

ਕੰਮ ਕਰੇ ਨਾ ਕਿ ਸਰਵਾਈਵਰਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ - ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(25) ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਨੁਕਸ, ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 25 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(26) ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਾਠ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ। ਐਕਟ. ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।

(27) ਵਿੱਚ *Mst. ਤਾਰੋ ਬਨਾਮ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ* (8), ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ: -

“ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਸੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਈ, ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਨਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (10)। ਹਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ (11) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: -

“ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

(8) ਏਆਈਆਰ 1960 ਪੰਜਾਬ 145

(9) ਏਆਈਆਰ 1961 ਪੰਜਾਬ 45.

i(10) ਏਆਈਆਰ 1971 ਦਿੱਲੀ 61.

(11) ਏਆਈਆਰ] 1961 ਪੰਜਾਬ 510.

ਅਮਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(28) ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ), (12), ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਜੋ ਕਿ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ (ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੀ, ਨੇ - ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 100 ਰੁਪਏ। ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। 4,350 ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ। ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਜੱਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜੱਦੀ ਦੋਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਭੱਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਮੁਦਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੋ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਘਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ: -■

(1) ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ?

i(2) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ 1 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

(3) ਰਾਹਤ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹਿੰਦੂ ਗੇਂਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਤਾ- ਸਹੁਰੇ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਪਰ ਸੇਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ

(12) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੰਜਾਬ 238 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ 'ਸਹਿਜ ਜਾਇਦਾਦ', ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ * - ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਟ?”

ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਬੈਂਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ: -

“ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(2) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਸਹਿਜ ਸੰਪਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ”

ਪੀ.ਸੀ ਪੀਡੀਟ ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਐਕਟ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੇਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(29) ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਭਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਸਨ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅਨੁਕੂਲ ਰਿਵਾਜ' ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ 17 ਜੂਨ, 1956 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੇਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਸੀ

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿਪਾਸਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਹਿਤਕ ਸਮੇਤ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਮਹਾਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਪੋਤੇ-ਪੁੱਤਰ, ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(30) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੱਟ, ਗੁੱਜਰ, ਰਾਜਪੂਤ, ਸੈਨੀਆਂ, ਅਹੀਰ ਆਦਿ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਪਰਸੈਸਰੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਜਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (13), ਜੌਲਾ ਬਨਾਮ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (14), ਰੋਡਾ, ਹੀਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਨਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, (15) ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ। ਅਤੇ ਹੋਰ (16) ਬੇਟੇ ਰਹਿਤ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਲੀਗੁਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (17) ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (18) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

- (13) 110 ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ 1887 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)। .
- (14) 55 ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ 1903 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)।
- (15) 18 ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ 1895 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)।
- (16) ਏਆਈਆਰ 1945 ਲਾਹੌਰ 188 (ਪੂਰਾ ਬੈਚ)।
- (17) 26 ਪੰਜਾਬ ਰਿਕਾਰਡ 1911 (ਫੁੱਲ ਬੈਚ)।
- (18) ਏਆਈਆਰ 1965 ਪੰਜਾਬ 407 (ਪੂਰਾ ਬੈਚ)।

ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ

ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ *ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ* ਬਨਾਮ *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (19), ਡਾ: *ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (20) ਅਤੇ *ਸਿਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸਿਰਦਾਰ ਇੰਦਰਾ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ* (21) ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਨੇ ਵਿਆਹ, ਵਿਆਹ, ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਅਡਾਪਸ਼ਨ ਐਂਡ ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਤਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ.

(32) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੋਟਿਸ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 2, ਡਬਲਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿਚ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਨੋਟਿਸ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ *ਕਲਕੱਤਾ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰਾਂ* (22) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

“ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 34 (ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

- (19) ਏਆਈਆਰ 1958 ਪੰਜਾਬ 250
- (20) ਏਆਈਆਰ 1942 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ 57.
- (21) ਏਆਈਆਰ 1943 ਪਟਨਾ 169
- (22) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 372

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਪਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨੀ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ 'ਅੰਡਰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ' ਜਾਂ ਤਾਂ (i) ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ (ii) ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਉਸਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ।

“ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਭਾਨਜੀ ਲਵਜੀ (23) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਦੁੱਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਇਨ- - ਆਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਏ) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੁੱਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਸੁਪਰਾ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਹੈ?

(33) ਮਿਸਟਰ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਨੇ ਫਿਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਬਰਕਤ ਅਲੀ (24) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ: -

"ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਡੀ ਸਕਲੋਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਤਲਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ, ਜਿੱਥੇ res-
such

(23) (1971) 79 ITR 582 (SC)।

(24) 1975 ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 290.

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਉਸੇ ਦਰਜਾਬੰਦੀ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(34) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਚ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (25) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਏ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1955-56 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਉਸ ਫਰਮ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ ਰਿਪੋਰਟ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਅਲ ਕਲਕੱਤਾ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, 1955 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ, 1958 ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਉਸ ਫਰਮ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਫਰਮ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਝੂਠ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ। ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।”

ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਇਨਫੋਰਮੇਸ਼ਨ' ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(35) ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ (26) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ।) ਇੱਕ (25F(197ij“82“LT.Rr367) ਸੀ।

(26) (1959) 35 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 1.

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਾਲ 1945-46 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ। 93,604 ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਮਦਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ 34(1) (ਬੀ) ਅਤੇ ਰੁ. 93,604 ਟੈਕਸ. ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

"(i) ਕਿ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ;

(ii) ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਬਚਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਰੁਝਾਨ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ ;

(iii) ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ.

(36) ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ; ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ ਐਸ ਬੰਸੀ ਲਾਈ ਅਮੀਰਚੰਦ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਮ ਪੀ (27) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) (ਬੀ) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਏ. ਰਮਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (28) ਅਤੇ ਸਰਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਯੂ. ਪੀ. (29) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(37) ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ ਸਰ ਮੀਰ ਉਸਮਾਨ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ (30) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਬਾਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੁਝੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ, ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਲਿਸਟ ਭਾਰਗਵ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਸੈਲਰੀ ਸਰਕਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (31) ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਕਰਾਲਾਲ ਬਲਾਭਾਈ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਗੁਜਰਾਤ (31) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 32)।

(38) ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 59(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਣਕਾਰੀ" ਵਿੱਚ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ.

(28) (1968) 677 I.L.R. 11 (S.C.).

(29) 1975 Taxation Law Reports 825.

(27) (1968) 70 I.L.R. 74.

(30) (1969) 72 I.L.R. 376.

(31) (1975) 99I I.L.R. 148.

(32) (1975) 100 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 97

(39) ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ

Pritam Singh v. The Assistant Controller of Estate Duty, Patiala
(Pattar, J.)

ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 147 (ਬੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ' ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 34(1) (ਬੀ) ਅਤੇ 147(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ 'ਜਾਣਕਾਰੀ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੁੜ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਮਿਤੀ 13 ਮਾਰਚ, 1972 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 55 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। , ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 1 ਹੈ, ਨੂੰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਅਸਟੇਟ ਡਿਊਟੀ ਦੁਆਰਾ 1 ਮਈ, 1973 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਨੋਟਿਸ ਅਵੇਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(40) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਮ. ਪਗਡ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਸਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਐਨੈਕਸਰ ਪੀ-2 ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ- ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1 ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੈਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

BSG —

21748 ILR—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

482

I.L.R. Punjab and Haryana

(1976)1

ਪ੍ਰਭਾਪੀਤ ਸਿੰਘ